

VINE A DESCOBRIR LA PÈRGOLA DE BAMBÚ DELS JARDINS FÈNIX (CAS SARRIÀ)

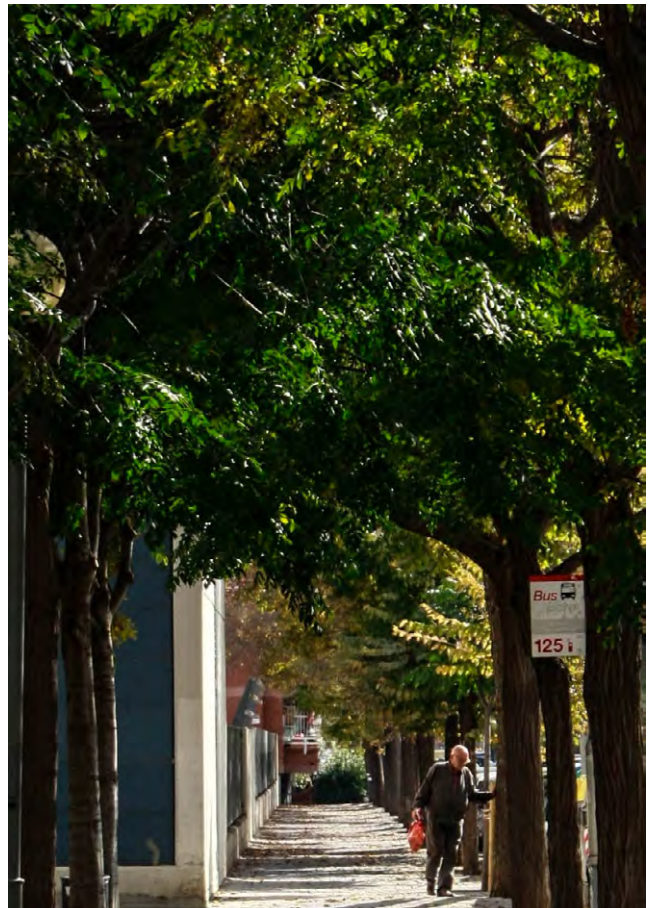
Arquitectes de Sarrià-Sant Gervasi
El Grup d'Arquitectes de Sarrià-Sant Gervasi ens trobem cada quart dijous de mes per compartir i debatre els reptes dels nostres barris. La Festa d'Arquitectura del 2022 es dedica a donar a conèixer espais amagats i afavorir la seva inclusió: el jardí del CAS Sarrià i la seva relació amb l'entorn immediat.

Què és un refugi climàtic?

Un refugi climàtic són aquelles actuacions que podem adoptar des de l'arquitectura i disseny per apaivagar l'impacte del canvi climàtic en les nostres ciutats, com són els espais urbans protegits per ombra i fonts d'aigua, l'orientació, l'aïllament tèrmic així com les façanes i cobertes verdes, entre d'altres. L'augment del verd a la ciutat s'ha comprovat que disminueix el sobreescalfament que acompanya el canvi climàtic. La imatge tèrmica adjunta mostra l'impacte en la temperatura de l'espai públic de Melbourne durant l'onada de calor de gener de 2017, i es pot veure clarament com la diferència de temperatura entre les zones de calçada assolellades i les ombrejades gràcies als arbres pot arribar als 30 °C. El verd a la ciutat també és un factor reductor de la contaminació. Els més de 155.000 arbres dels carrers de Barcelona redueixen la contaminació en un 25%.

La configuració del verd i l'ombra al jardí del CAS fa que sigui un espai fresc i amb capacitat per segrestar CO2 i altres contaminants. El jardí Fènix del CAS també és un bon exemple de biodiversitat, concepte lligat al nombre d'espècies animals i vegetals que habiten un espai. En un taller amb persones usuàries del CAS Sarrià dirigit per l'enginyer agrònom Edgar Peñas, van comparar el seu jardí amb els Jardins públics del Doctor Reig i Reventós, just a tocar, i van comprovar que la biodiversitat del CAS Sarrià és un 30% superior. Potser per això al CAS s'hi està tan bé!

En [aquest enllaç](#) pots trobar la comparació d'espècies dels dos jardins.

Un exemple de refugi climàtic al carrer de l'Alumini de Barcelona.
Sara Valero per a la marina.cat

Quina diferència hi ha entre un hort en alçada i un hort vertical?

Un hort en alçada segueix sent un hort de plantació horitzontal (com els horts tradicionals al terra) però a certa alçada del paviment. En canvi, un hort vertical té la plantació seguint el pla d'una superfície en vertical, normalment una façana o una mitgera. Aquests últims estan fets de diversos materials, com teles especials o plàstic, i s'estan fent moltes proves com a solució per reduir l'escalfament en edificis, ja que aquests horts protegeixen les parets de la radiació directa del sol.

Els horts en alçada els podem dividir en 2 grups:

- Hort de petita alçada: es construeix en un espai limitat (amb fustes, travesses de tren, pedres...) i s'omple de terra, i normalment s'utilitza en llocs on hi ha una capa petita de terra bona per plantar, augmentant aquesta capa uns 30 cm i millorant el cultiu. El jardí del CAS és un bon referent per aquest tipus d'horts, ja que té una capa petita de bona terra i a sota té runes i altres materials que poden dificultar alguns cultius.
- Hort en taules de cultiu: fabricat amb diversos materials (normalment fusta) i amb una forma que s'assembla a una taula. Són horts que s'utilitzen en terrasses i altres espais que no tenen terra, i són molt adients per a

persones que tenen mobilitat reduïda, ja que l'espai de treball els està a una alçada còmoda.

Un bon exemple d'hort en alçada és el que podem trobar a la Seu del Districte de Sants-Montjuïc que, a més, és inclusiu; impulsat pel IMPD i amb el suport d'equips de recerca de l'IRTA.

[Descobreix aquest reportatge del 2018.](#)

Jardins Fènix

CAS Sarrià. Saps a qui ajuda aquest equipament?

El CAS de Sarrià és un servei de l'Ajuntament, especialitzat en el tractament de les addiccions. Compta amb un equip de professionals sanitaris que treballen per atendre i fer seguiment de veïns i veïnes del barri que ho necessiten. El Jardí Fènix del CAS de Sarrià és una iniciativa d'agricultura urbana per millorar la inclusió social i laboral de les persones en tractament de drogodependències, impulsada per la Fundación ABD (Acción, Bienestar y Desarrollo) amb el suport de l'ASPB (Agència de Salut Pública de Barcelona) i el finançament de l'Ajuntament de Barcelona i el Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya.

Situat al carrer Dalmases 76, el centre disposa d'un ampli jardí on les persones usuàries del CAS fan treball d'horta, jardineria i ecologia. Aquestes feines, vehiculades amb diferents activitats i tallers, serveixen per reforçar qualitats personals com la responsabilitat, la constància, la continuïtat, la iniciativa, la participació i la dedicació. També és útil per fomentar la conducta reactiva d'"esforç és igual a recompensa", afavorir les relacions personals mitjançant la cooperació i col·laboració, així com oferir alternatives a la

gestió del temps lliure i promoure el contacte amb espais naturals.

La Coordinadora del CAS Sarrià Karen Nadal ens ha facilitat [aquest enllaç](#), on podem trobar-hi més informació.

El projecte també pretén trencar l'estigma del col·lectiu. [Projecte Fènix aspb.cat](http://ProjecteFenix.aspb.cat)

El projecte també pretén trencar l'estigma del col·lectiu. [Projecte Fènix aspb.cat](http://ProjecteFenix.aspb.cat)

Sabies que cuidar plantes és terapèutic?

La teràpia hortícola es remunta a l'època mesopotàmica. Consisteix en utilitzar plantes i el món natural per millorar el benestar social, espiritual, físic i emocional de les persones. Té com essència fer créixer el nostre propi aliment, la bellesa del resultat, l'alegria de la connexió amb la natura, i sobretot, la relaxació que implica aquest procés.

Al CAS Sarrià, mitjançant el cultiu de l'hort, es treballa la recompensa a llarg termini, per contrarestar la recompensa immediata que genera l'addicció. La base del projecte està en el fet que aprendre a cuidar les plantes ens permet aprendre alhora a cuidar-nos nosaltres mateixos. L'arquitecta i paisatgista Beatriz Borque ens comparteix unes reflexions en aquest article sobre el verd a la ciutat en temps de confinament.

El projecte també pretén trencar l'estigma del col·lectiu. *Projecte Fènix aspb.cat*

L'hort del CAS de Sarrià, un hort de barri

Ara, el CAS Sarrià vol obrir el jardí a tota la ciutadania per trencar amb l'estigmatització de les persones usuàries del CAS. Amb aquest projecte se'ls vol empoderar a través del treball, donant-los l'oportunitat de compartir amb altres persones tots els seus coneixements sobre jardineria i horticultura.

El CAS Sarrià i el COAC, a través del Grup d'Arquitectes de Sarrià-Sant Gervasi, vam iniciar un treball conjunt des de la primavera del 2019 per tal de seguir millorant aquest jardí. Fruit d'aquesta col·laboració, s'ha definit un pla director d'intervencions per a la millora del jardí. Les principals actuacions són la consolidació de murs de contenció, així com la instal·lació de mesures de seguretat i la reordenació de l'espai d'hortos millorant el seu aprofitament.

Jardins Fènix

Coneixes la nova Pèrgola del Jardí Fènix?

La pèrgola de bambú forma part del Jardí Fènix. El seu disseny va ser realitzat per estudiants de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de La Salle (ETSALS) i Alguns Hosta i Manel Parés com a professors responsables. Un cop presentades les propostes al CAS, amb el suport de les arquitectes de BambooHUB i amb l'impuls i el finançament del COAC (Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i Ajuntament de Barcelona) es va començar a fer realitat aquesta construcció on les persones usuàries han estat les protagonistes per executar el projecte.

Així, amb un disseny adaptat a l'entorn, la pèrgola millora la qualitat estètica i el confort de l'espai exterior del centre. L'estructura de bambú, coberta amb vegetació, genera ombra per crear un espai agradable, fresc i verd, que facilita el benestar i la rehabilitació de les usuàries i usuaris. A més, permet activitats lúdiques i d'aprenentatge realitzades a l'aire

lliure. La seva ubicació, al costat dels Jardins del Dr. Roig i Raventós, estimula la integració amb la resta del barri.

Pèrgola de Bambú als Jardins Fènix. Arquitectes de Sarrià Sant-Gervasi.

Per què construir en bambú al segle XXI?

Des del Grup d'Arquitectes de Gràcia del COAC promovem un procés participatiu de propostes d'intervenció (idees) per a l'atenuació acústica a les places de Gràcia, amb dos objectius principals: definir i promoure actuacions eficaces per absorbir o dissipar l'energia acústica en aquests espais urbans i millorar el confort sonor en el seu entorn immediat, i generar un banc d'idees que serveixi com a base per a la concreció de les fórmules i documents estratègics de normativa i ordenació de les places per a l'administració pública.

Nivell sonor mitjà a places de Gràcia 75 dBA (soroll). Nivell sonor ideal en interior edificis 30 dBA (silenci)

L'àmbit d'actuació per a la realització de les propostes serà la Plaça de la Virreina de districte de Gràcia a Barcelona i es valorarà especialment la capacitat de la proposta per poder implementar de forma escalable o adaptable a diferents places i / o entorns urbans.

Per a la presentació de les propostes s'hauran de considerar els següents principis: Ser escalables i extrapolables a altres places; donar una solució finançada (viabilitat econòmica); considerar l'ús natural ciutadà de les places; considerar la diversitat comercial; ser estètiques i

funcionals; ser inclusives; considerar el criteri de sostenibilitat; ser respectuoses amb el medi i en sintonia amb les demandes econòmiques i socials; elaboració d'un nou relat de les places, que integri la participació, la governança i la decisió col·lectiva sobre el futur dels espais objecte de l'actuació.

Fes-nos saber la teva idea a femarquitectura@coac.net!

#FemArquitectura

Quin és ara el repte d'aquest espai?

El repte de la Festa d'Arquitectura de l'any 2022 és continuar **les millores que ja s'han fet** al Jardí Fènix del Cas Sarrià. L'objectiu d'aquest any 2022 és repensar la zona que delimita l'hort amb els Jardins públics del Doctor Reig i Reventós per tal d'obrir-los més a la resta del barri.

Per donar-hi resposta estan implicats els estudiants d'arquitectura de Cooperació II de la Universitat Internacional de Catalunya (UIC) faran propostes per transformar els 30 metres lineals de tanca que actualment delimita ambdues zones en un espai que contempli la possibilitat d'obrir-se amb portes, generar ombres, espais de joc i trobada. La idea és transformar un darrera en un davant.

A l'abril els estudiants de la UIC van començar a familiaritzar-se amb la construcció d'un pilar de bambú per actuacions efímeres per tal d'aprendre a treballar amb aquest material sostenible i poder incorporar-ho en els seus dissenys.

Festa d'Arquitectura Sarrià-Sant Gervasi 2021. Anna Mas Fotografia

OBRIM LES PORTES DEL CAS SARRIÀ

**Divendres, 13 de maig
de 16 a 19 h**

CAS SARRIÀ,
Carrer de Dalmases, 76,
- Gratuït

Activitats:

- 16.30 h. Taller Plantem l'hort
- 17 – 19 h. Taller Cobrim la pèrgola
- 18 h. Benvinguda COAC Barcelona
- 18.10 – 19 h. Exposició propostes "Límit entre parcs". (UIC)

Organitza:

COAC BARCELONA

Entitats col·laboradores:

Grup d'Arquitectes de Sarrià COAC, BambooHub, Cas Sarrià, UIC.

Entitats convocants:

